

Communication Function Classification System (CFCS)

Klassifikation av kommunikation för personer med cerebral pares

Syfte

Syftet med CFCS är att hos en person med cerebral pares klassificera **förmågan att kommunicera i vardagen** i en av fem nivåer. CFCS fokuserar på nivåerna aktivitet och delaktighet i världshälsoorganisationens (WHO) internationella klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (International Classification of Functioning, Disability, and Health, ICF).

Bruksanvisning

En förälder, vårdgivare eller professionell som känner personens kommunikation väljer nivån av kommunikationsutförandet. Vuxna och ungdomar med cerebral pares kan också klassificera sitt eget kommunikationsutförande. Den **övergripande effektiviteten** i kommunikationsförmågan **skall baseras på hur de vanligen deltar i vardagliga situationer som kräver kommunikation**, snarare än deras bästa kapacitet. Dessa vardagliga situationer kan förekomma hemma, i skolan och ute i samhället.

Viss kommunikation kan vara svår att klassificera om utförandet fördelas på mer än en nivå. Välj i dessa fall den nivå som **närmast beskriver** personens vanliga **utförande i de flesta situationer**. Väg inte in personens förmodade kapacitet, kognition och/eller motivation när nivån väljs.

Definitioner

Kommunikation sker när en **sändare** överför ett budskap **och** en **mottagare** förstår budskapet. En **effektiv kommunikator växlar** självständigt **mellan att vara sändare och mottagare**, oberoende av kraven i ett samtal, inklusive omgivning (t.ex. ute i samhället, skolan, arbetet, hemmet), samtalspartner eller ämne.

Alla kommunikationsmetoder tas hänsyn till vid bestämning av CFCS-nivån. Dessa innefattar användandet av tal, gester, beteenden, ögonpeking, ansiktsuttryck och alternativ och kompletterande kommunikation (**AKK**). AKK innefattar (men är inte begränsat till) handtecken, bilder, kommunikationskortor, kommunikationsböcker och talapparater – ibland kallade talhjälpmedel eller talsyntes.

Skillnader mellan nivåerna baseras på förmågan som **sändare och mottagare, kommunikationstempot** och **typ av samtalspartner**. Följande definitioner bör hållas i minnet när detta klassifikationssystem används.

Effektiva sändare och mottagare byter snabbt och lätt mellan att sända och förstå budskap. För att tydliggöra eller reparera missförstånd, kan den effektive sändaren och mottagaren använda eller efterfråga strategier, såsom att upprepa, omformulera, förenkla och/eller utveckla meddelandet. För att påskynda kommunikationsutbytet, särskilt vid användning av AKK, kan en effektiv sändare välja att använda grammatiskt mindre korrekta meddelanden genom att utelämna eller förkorta ord med kända samtalspartners.

Ett **bekvämt kommunikationstempo** handlar om hur snabbt och lätt personen kan förstå och förmedla budskap. Vid ett bekvämt kommunikationstempo sker få sammanbrott i kommunikationen och det är lite väntetid mellan kommunikationsturerna.

Okända samtalspartners är främlingar eller bekanta som bara ibland kommunicerar med personen.

Kända samtalspartners såsom släktingar, vårdgivare och vänner kan kommunicera mer effektivt med personen på grund av förkunskaper och personlig erfarenhet.

★ Klargöranden

- ★ Att bestämma CFCS-nivå **kräver ingen testing**. Inte heller ersätter det standardiserade kommunikationsbedömningar. CFCS är ingen test.
- ★ CFCS **delar in personer i grupper efter den aktuella effektivitet med vilken de kommunicerar. Det förklarar inte underliggande orsaker** till graden av effektivitet, såsom kognitiva, motivationsrelaterade, fysiska, talmässiga, hörselrelaterade och/eller språkliga problem.
- ★ CFCS **värderar inte personens potential till förbättring**.
- ★ CFCS kan vara **användbart i forskning och tillhandahållande av stödåtgärder** när det är viktigt att klassificera effektiviteten i kommunikationen.

Exempel innefattar:

- 1) Ett gemensamt språk att beskriva funktionsnivån i kommunikationen mellan professionella och lekmän,
- 2) Lyfta fram användandet av alla effektiva kommunikationsmetoder inklusive AKK,
- 3) Jämföra hur olika omgivningar, partners och/eller kommunikationsuppgifter kan påverka val av nivå,
- 4) Välja mål för att förbättra personens effektivitet att kommunicera.

- ★ Se sid. 3 för en beskrivning av de fem nivåerna.
- ★ Se sid. 4 för ett schema för hjälp att skilja nivåerna åt
- ★ Vanliga frågor kan hittas på CFCS hemsida.
<http://CFCS.us>

Kommunikationsmetoder

Oberoende av antalet använda metoder **motsvaras den övergripande kommunikationsförmågan bara av en CFCS-nivå**. Flervalsrutan nedan är till för att ange alla kommunikationsmetoder som används.

Följande **kommunikationsmetoder** används av denne person (*fill i alla som är aktuella*)

- Tal
- Ljud(såsom "aaaah" för att få partners uppmärksamhet)
- Blick, ansiktsuttryck, gester, och/eller pekning(t.ex. med en kroppsdel, pinne, laser)
- Handtecken
- Kommunikationsbok, karta, och/eller bilder
- Talapparat eller talsyntes
- Annat

Referens till utvecklingen av CFCS:

Hidecker MJ, Paneth N, Rosenbaum PL, Kent RD, Lillie J, Eulenberg JB, Chester K Jr, Johnson B, Michalsen L, Evatt M, Taylor K. (2011) Developing and validating the Communication Function Classification System (CFCS) for individuals with cerebral palsy. *Developmental Medicine and Child Neurology*. 53(8):704-710.doi: 10.1111/j.1469-8749.2011.03996.x,PMC3130799.

Översättning: Kate Himmelmann, MD, (kate.himmelmann@vgregion.se)
Regionhabiliteringen, Box 210 62,Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus,
418 04 Göteborg, Sweden

I. Effektiv sändare och mottagare med okända och kända partners.

Personen **alternerar** självständigt mellan **sändar- och mottagarrollen** med de flesta personer i de flesta omgivningar. Kommunikationen sker med lätthet och med ett **bekvämt tempo** med både **kända och okända samtalspartners**. Missförstånd i kommunikationen repareras snabbt och påverkar inte den övergripande effektiviteten i personens kommunikation.

II. Effektiv med långsammare sändare och/eller mottagare med okända och/eller kända partners.

Personen **alternerar** självständigt mellan **sändar- och mottagarrollen** med de flesta personer i de flesta omgivningar, men **samtalstempot är långsamt** och kan försvåra kommunikationsutbytet. a) Personen kan behöva extra tid för att utforma och förstå budskap b) Personen kan behöva extra tid för att förstå budskap, men är en effektiv sändare av budskap c) Personen kan behöva extra tid för att utforma budskap och/eller reparera missförstånd. Missförstånd i kommunikationen repareras ofta och påverkar inte de slutliga effektiviteten i personens kommunikation med både **okända och kända partners**. Personen är en effektiv mottagare av budskap.

III. Effektiv sändare och mottagare med kända partners.

Personen **alternerar mellan sändar- och mottagarrollerna med kända** (men inte okända) partners. Kommunikationen är **inte konsekvent effektiv** med **de flesta okända partners**, men är **vanligen effektiv** med **kända partners**.

IV. Inkonsekvent sändare och/eller mottagare med kända partners.

Personen alternerar **inte** konsekvent mellan **sändar- och mottagarroll**. Denna ojämnhet kan ses hos olika typer av kommunikatörer, inklusive a) en ibland effektiv sändare och mottagare; b) en effektiv sändare men begränsad mottagare; c) begränsad sändare men effektiv mottagare. Kommunikationen är **ibland effektiv** med **kända partners**.

V. Sällan effektiv sändare och mottagare ens med kända partners.

Personen är begränsad både som **sändare och mottagare**. Personens kommunikation är svår för de flesta att förstå. Personen **verkar** ha begränsad förståelse för budskap från de flesta. Kommunikationen är **sällan effektiv** ens med **kända partners**.

Skillnaden mellan nivåerna I och II är **kommunikationstempot**. På nivå I kommunicerar personen med ett **bekvämt tempo** med liten eller ingen fördröjning i att förstå, skapa ett budskap eller reparera ett missförstånd. På nivå II behöver personen **extra tid** åtminstone ibland.

Skillnaden mellan nivåerna II och III gäller **tempo och typ av samtalspartners**. På nivå II är personen en effektiv sändare och mottagare med alla samtalspartners, men tempot är ett problem. På nivå III är personen konsekvent effektiv med kända samtalspartners men inte med de flesta okända partners.

Skillnaden mellan nivåerna III och IV gäller **hur konsekvent personen alternerar mellan sändar- och mottagarroll med kända partners**. På nivå III kan personen vanligen kommunicera med kända partners som sändare och som mottagare. På nivå IV kommunicerar personen inte konsekvent med kända partners. Denna svårighet kan ligga i sändande och/eller mottagande.

Skillnaden mellan nivåerna IV och V är **graden av svårighet personen har vid kommunikation med kända partners**. På nivå IV har personen viss framgång som effektiv sändare och/eller effektiv mottagare med kända partners. På nivå V kan personen sällan kommunicera effektivt ens med kända partners.

Schema för att identifiera CFCS-nivå

